

ΤΕΙ ΣΕΡΡΩΝ

Τμήμα Πληροφορικής & Επικοινωνιών

Τομέας Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών & Βιομηχανικών Εφαρμογών

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ Η/Υ

4^ο Εξάμηνο

Μαδεμλής Ιωάννης

M.Sc Ηλεκτρονικός Φυσικός

ΤΕΙ ΣΕΡΡΩΝ

Τμήμα Πληροφορικής & Επικοινωνιών

Τομέας Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών & Βιομηχανικών Εφαρμογών

ΠΡΟΦΙΛ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αντικείμενο:

Προγραμματισμός σε γλώσσα *Assembly*

Σκοπός:

- Γνώση της *assembly* από τους απόφοιτους του τμήματος
- Χρήση της *assembly* σε αυτοματισμούς

Μέσο:

- Αναπτυξιακό σύστημα με $\text{i} / \text{ε}$ Intel 8088 (BGC-8088)
- Επικουρικά: Emulator 8088 για MS Windows

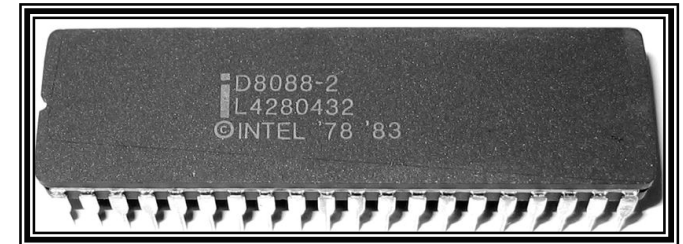
ΤΕΙ ΣΕΡΡΩΝ

Τμήμα Πληροφορικής & Επικοινωνιών

Τομέας Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών & Βιομηχανικών Εφαρμογών

Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΥ 8088

- Κατασκευαστής: Intel
- Χρονιά παρουσίασης: 1979
- Συχνότητα: 4.77 MHz & 8 MHz
- Αρχιτεκτονική: 16 bit
- Τάση/Ισχύς: 5V / 1.75 Watt
- Data Bus: 16/8 bit
- Address Bus: 20 bit
- Μέγιστη μνήμη: 1 MB (RAM+ROM)
- Bit/θέση μνήμης: 8
- Συσκευασία: 40 pin
- Εντολές: 90

ΤΕΙ ΣΕΡΡΩΝ

Τμήμα Πληροφορικής & Επικοινωνιών

Τομέας Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών & Βιομηχανικών Εφαρμογών

Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΥ 8088

Καταχωρητές: Μικρές σε μέγεθος, μεγάλης ταχύτητας αποθηκευτικές μονάδες μέσα στον μικροεπεξεργαστή

Καταχωρητές 8088: 14 των 16 bit, γενικού και ειδικού σκοπού

Καταχωρητές ειδικού σκοπού (16 bit) :

- **CS** (Code Segment)
- **DS** (Data Segment)
- **ES** (Extra Segment)
- **SS** (Stack Segment)
- **IP** (Instruction Pointer)
- **FG** (Flag Register)
- **SP** (Stack Pointer)
- **BP** (Base Pointer)

ΤΕΙ ΣΕΡΡΩΝ

Τμήμα Πληροφορικής & Επικοινωνιών

Τομέας Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών & Βιομηχανικών Εφαρμογών

Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΥ 8088

Καταχωρητές γενικού σκοπού (16 bit):

- **AX** (μπορεί να χρησιμοποιηθεί και σαν 2 καταχωρητές 8 bit, **AH, AL**)
- **BX** (μπορεί να χρησιμοποιηθεί και σαν 2 καταχωρητές 8 bit, **BH, BL**)
- **CX** (μπορεί να χρησιμοποιηθεί και σαν 2 καταχωρητές 8 bit, **CH, CL**)
- **DX** (μπορεί να χρησιμοποιηθεί και σαν 2 καταχωρητές 8 bit, **DH, DL**)
- **SI** (Source Index)
- **DI** (Destination Index)

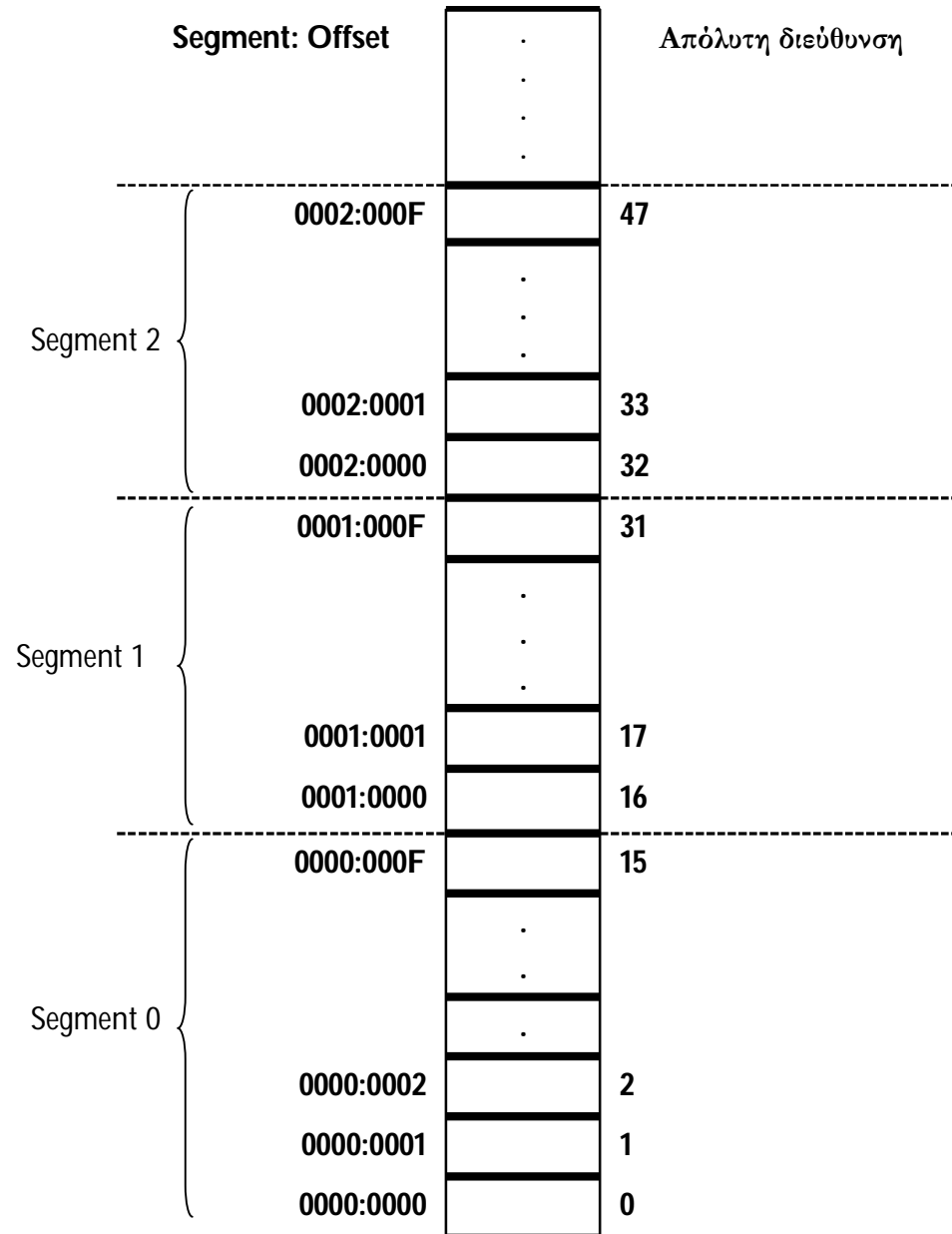

ΤΕΙ ΣΕΡΡΩΝ

Τμήμα Πληροφορικής & Επικοινωνιών

Τομέας Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών & Βιομηχανικών Εφαρμογών

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΜΝΗΜΗΣ ΤΟΥ 8088

ΤΕΙ ΣΕΡΡΩΝ

Τμήμα Πληροφορικής & Επικοινωνιών

Τομέας Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών & Βιομηχανικών Εφαρμογών

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΜΝΗΜΗΣ ΤΟΥ 8088

- Χρησιμοποιούνται **segments** (16άδες θέσεων μνήμης) και **offset** (θέση μέσα στο segment)
- Κάθε διεύθυνση γράφεται σαν **Segment:Offset** (π.χ. 0FFF:0008)
- Υπάρχουν συνολικά **65.536** segments
- Συνολική μνήμη = $65.536 \text{ segments} \times 16 \text{ bytes} = 1 \text{ MB}$
- Απόλυτη διεύθυνση = $\text{segment} \times 16 + \text{offset}$

ΤΕΙ ΣΕΡΡΩΝ

Τμήμα Πληροφορικής & Επικοινωνιών

Τομέας Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών & Βιομηχανικών Εφαρμογών

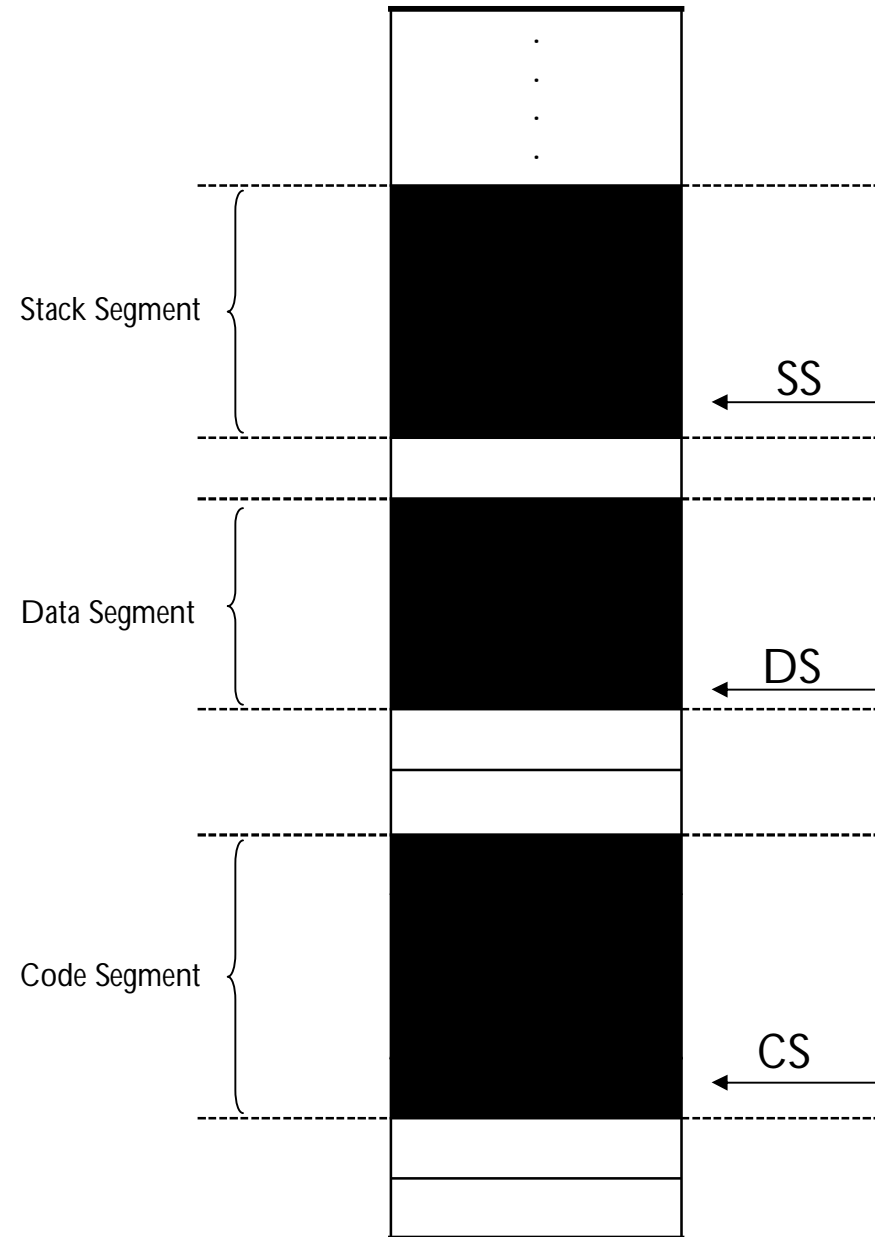
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΜΝΗΜΗΣ ΤΟΥ 8088

Κάθε πρόγραμμα στον 8088 καταλαμβάνει 3 περιοχές στη μνήμη:

- **Code Segment** (Κώδικας)
- **Data Segment** (Δεδομένα)
- **Stack Segment** (Σωρός)

Η διεύθυνση της επόμενης προς εκτέλεση εντολής είναι:

CS:IP

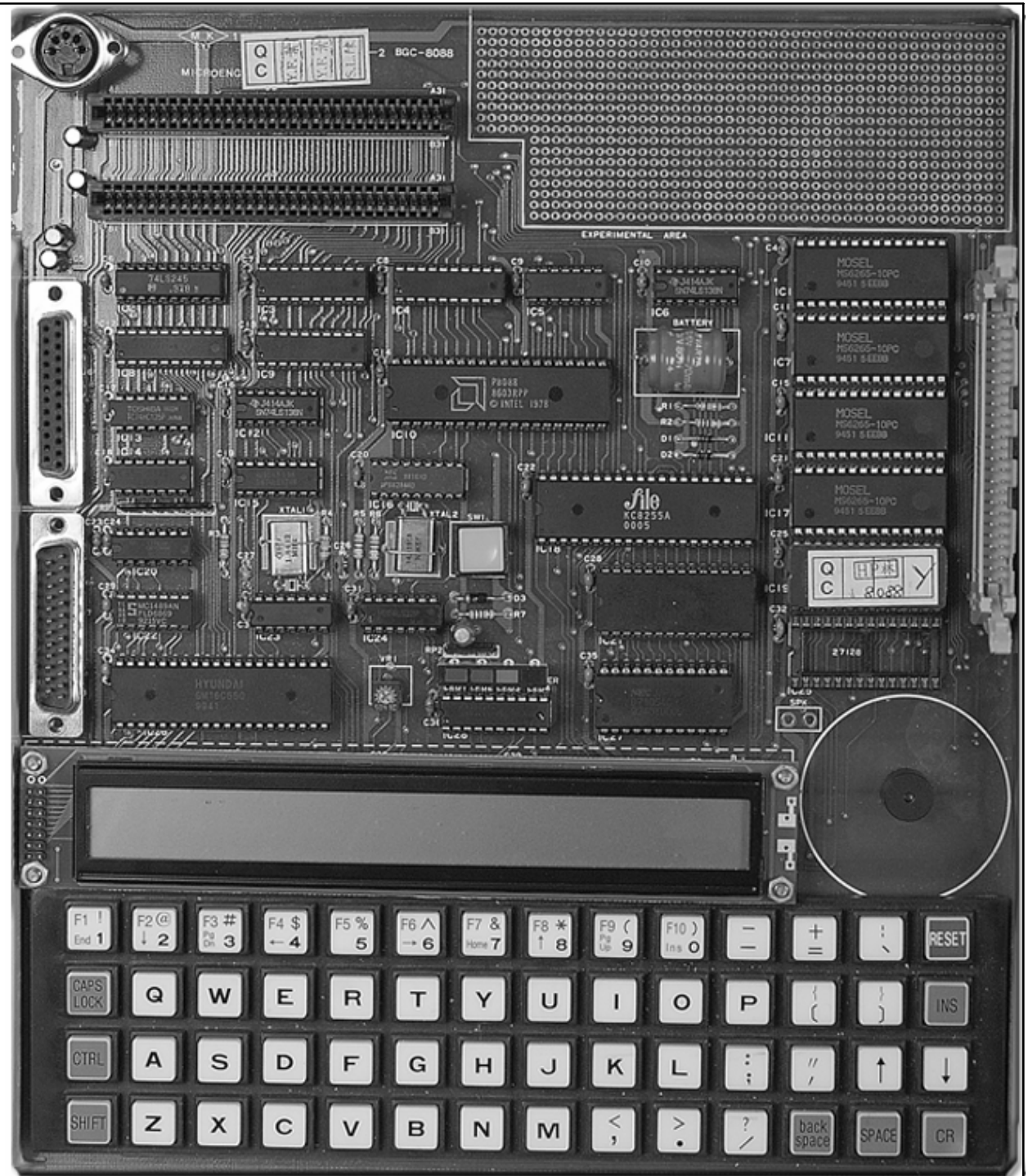

ΤΕΙ ΣΕΡΡΩΝ

Τμήμα Πληροφορικής & Επικοινωνιών

Τομέας Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών & Βιομηχανικών Εφαρμογών

BGC-8088

ΤΕΙ ΣΕΡΡΩΝ

Τμήμα Πληροφορικής & Επικοινωνιών

Τομέας Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών & Βιομηχανικών Εφαρμογών

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 1

ΤΟ MONITOR ΤΟΥ BGG-8088

- Είναι ένα απλοποιημένο Λειτουργικό Σύστημα που διευκολύνει τη χρήση του BGC από τους χρήστες.
- Εκτελείται αυτόματα με το άνοιγμα του BGC
- Δέχεται από τον χρήστη εντολές σε μορφή κειμένου
- Οι εντολές αυτές ισχύουν μόνο για το συγκεκριμένο αναπτυξιακό σύστημα

ΤΕΙ ΣΕΡΡΩΝ

Τμήμα Πληροφορικής & Επικοινωνιών

Τομέας Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών & Βιομηχανικών Εφαρμογών

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 1

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΤΟΛΕΣ ΤΟΥ MONITOR

- Προβολή περιεχομένων καταχωρητών: Εντολή **R**
- Αλλαγή περιεχομένων καταχωρητών: Εντολή **Rxx** όπου **xx** το όνομα του καταχωρητή
  - Π.χ. **RAX** για αλλαγή του **AX**
- Προβολή/αλλαγή περιεχομένων του **FLAG REGISTER**:
Εντολή **RF**
  - Π.χ **RF**
FLAG STATUS=NV UP EI PL ZR AC PE NC
NEW STATUS=

ΤΕΙ ΣΕΡΡΩΝ

Τμήμα Πληροφορικής & Επικοινωνιών

Τομέας Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών & Βιομηχανικών Εφαρμογών

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 1

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΤΟΛΕΣ ΤΟΥ MONITOR

- Προβολή περιεχομένων μνήμης:

Εντολή **D** θέση_μνήμης

- Π.χ. D200 => D DS:0200

0100:0200 41000000-00010001 A .....

0100:0208 00020000-00010050 ..... P

- Αλλαγή περιεχομένων θέσεων μνήμης:

Εντολή **E** θέση_μνήμης

- Π.χ. E200 => E DS:200

0100:0200 00 ____

ΤΕΙ ΣΕΡΡΩΝ

Τμήμα Πληροφορικής & Επικοινωνιών

Τομέας Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών & Βιομηχανικών Εφαρμογών

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 1

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΤΟΛΕΣ ΤΟΥ MONITOR

- Εισαγωγή προγράμματος Assembly:
Εντολή **A** θέση_μνήμης

- Π.χ. A100 => A CS:0100
0100:0100 MOV AX,05
0100:0102 —

- Προβολή προγράμματος Assembly από τη μνήμη:
Εντολή **U** θέση_μνήμης

- Π.χ. U100 => U CS:0100
0100:0100 BB0000 MOV BX,0000
0100:0003 B80000 MOV AX,0000

.....

ΤΕΙ ΣΕΡΡΩΝ

Τμήμα Πληροφορικής & Επικοινωνιών

Τομέας Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών & Βιομηχανικών Εφαρμογών

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 1

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΤΟΛΕΣ ΤΟΥ MONITOR

- Εκτέλεση προγράμματος **Assembly**:

Εντολή **G=θέση_μνήμης**

- Π.χ. $G=100 \Rightarrow G=CS:0100$

- Βηματική Εκτέλεση προγράμματος **Assembly** από τη μνήμη:

Εντολή **T=θέση_μνήμης**

- Π.χ. $T=100 \Rightarrow T=CS:0100$

..... ; 1^η εντολή

T←

..... ; 2^η εντολή

T←

ΤΕΙ ΣΕΡΡΩΝ

Τμήμα Πληροφορικής & Επικοινωνιών

Τομέας Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών & Βιομηχανικών Εφαρμογών

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 1

ΑΣΚΗΣΗ 1.1

- Εισάγετε στην διεύθυνση 0100:0000 το παρακάτω πρόγραμμα :

```
MOV AX,1234  
MOV BX,AX  
MOV [200],BX  
MOV CX,[200]  
MOV BY[202],FF  
INT 3
```

- Δείτε το πρόγραμμα με την εντολή **U** και διορθώστε τυχόν σφάλματα.
- Μέσω της εντολής **RXX** βάλτε στους καταχωρητές **AX,BX,CX** τις τιμές 1111, 2222 και 3333 αντίστοιχα
- Μέσω της εντολής **E** Βάλτε στις θέσεις μνήμης 0200 έως και 0202 τις τιμές 55, 66, 77
- Εκτελέστε το πρόγραμμα βήμα-βήμα με την εντολή **T**.
- Δείτε ενδιάμεσα και την μνήμη για επιβεβαίωση της σωστής εκτέλεσης των εντολών.

ΤΕΙ ΣΕΡΡΩΝ

Τμήμα Πληροφορικής & Επικοινωνιών

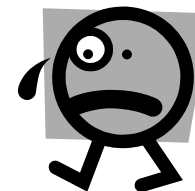
Τομέας Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών & Βιομηχανικών Εφαρμογών

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 1

■ Η εντολή **MOV** και οι τρόποι σύνταξής της

■ MOV καταχωρητής1, καταχωρητής2	MOV AX,BX
■ MOV καταχωρητής, [θέση μνήμης]	MOV AX,[200]
■ MOV [θέση μνήμης], καταχωρητής	MOV [200],CX
■ MOV καταχωρητής, τιμή	MOV DX, 1AF4
■ MOV BY[διεύθυνση μνήμης], τιμή 8bit	MOV BY[200], 7A
■ MOV WO[διεύθυνση μνήμης], τιμή 16bit	MOV WO[200], 10F5

~~MOV [θέση μνήμης], [θέση μνήμης]~~

ΤΕΙ ΣΕΡΡΩΝ

Τμήμα Πληροφορικής & Επικοινωνιών

Τομέας Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών & Βιομηχανικών Εφαρμογών

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 2

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΕΣ ΕΝΤΟΛΕΣ ΤΟΥ MONITOR

- Μετατροπή από δεκαδικό σε δυαδικό
Εντολή **B**δεκαδικός_αριθμός
  - Π.χ. B10 → 1010B
- Μετατροπή από δυαδικό σε δεκαδικό
Εντολή **V**δυαδικός_αριθμός
  - Π.χ. V10100 → 20D
- Μετατροπή από δεκαδικό σε δεκαεξαδικό
Εντολή **J**δεκαδικός_αριθμός
  - Π.χ. J200 → C8H
- Μετατροπή από δεκαεξαδικό σε δεκαδικό
Εντολή **S**δεκαεξαδικός_αριθμός
  - Π.χ. S5F → 95D

ΤΕΙ ΣΕΡΡΩΝ

Τμήμα Πληροφορικής & Επικοινωνιών

Τομέας Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών & Βιομηχανικών Εφαρμογών

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 2

ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΠΡΟΣΗΜΑΣΜΕΝΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ

- Μετατροπή θετικού δεκαδικού αριθμού σε δυαδικό στα 8 bit,

π.χ. $(+20)_{10}$

$$(20)_{10} \rightarrow (10100)_2 \text{ και } (+20)_{10} \rightarrow (\underline{000}10100)_2$$

- Μετατροπή αρνητικού δεκαδικού αριθμού σε δυαδικό στα 8 bit,

π.χ. $(-20)_{10}$

Θετική τιμή αριθμού στο δυαδικό στα 8 bit: $(20)_{10} \rightarrow (00010100)_2$

Αντιστρέφω όλα τα bit (συμπλήρωμα ως προς 1) $\rightarrow (11101011)_2$

Προσθέτω τη μονάδα (συμπλήρωμα ως προς 2)

$$\begin{array}{r} + 1 \\ \hline 11101100 \end{array}$$

Άρα $(-20)_{10} \rightarrow (11101100)_2 \rightarrow (EC)_{16}$

ΤΕΙ ΣΕΡΡΩΝ

Τμήμα Πληροφορικής & Επικοινωνιών

Τομέας Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών & Βιομηχανικών Εφαρμογών

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 2

ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΑΡΙΘΜΩΝ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ

- Αριθμός 16 bit, π.χ. $(12AB)_{16}$

AB	200
12	201

- Αριθμός 32 bit,
π.χ. $(12ABFF40)_{16}$

40	200
FF	201
AB	202
12	203

ΤΕΙ ΣΕΡΡΩΝ

Τμήμα Πληροφορικής & Επικοινωνιών

Τομέας Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών & Βιομηχανικών Εφαρμογών

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 2

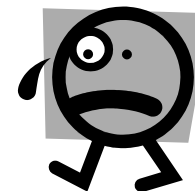
ΕΝΤΟΛΕΣ ΠΡΟΣΘΕΣΗΣ

■ Η εντολή **ADD** και οι τρόποι σύνταξής της

Πρόσθεση χωρίς κρατούμενο, $ADD\ a,b \rightarrow a=a+b$

- ADD καταχωρητής1, καταχωρητής2
  - ADD καταχωρητής, [θέση μνήμης]
  - ADD [θέση μνήμης], καταχωρητής
  - ADD καταχωρητής, τιμή
  - $ADD\ BY$ [διεύθυνση μνήμης], τιμή 8bit
  - $ADD\ WO$ [διεύθυνση μνήμης], τιμή 16bit
$ADD\ AX,BX$
$ADD\ AX,[200]$
$ADD\ [200],CX$
$ADD\ DX,1AF4$
$ADD\ BY[200],7A$
$ADD\ WO[200],10F5$

~~ADD [θέση μνήμης], [θέση μνήμης]~~

ΤΕΙ ΣΕΡΡΩΝ

Τμήμα Πληροφορικής & Επικοινωνιών

Τομέας Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών & Βιομηχανικών Εφαρμογών

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 2

ΕΝΤΟΛΕΣ ΠΡΟΣΘΕΣΗΣ

■ Η εντολή **ADC** και οι τρόποι σύνταξής της

Πρόσθεση με κρατούμενο, $ADC\ a,b \rightarrow a=a+b+\text{κρατούμενο}$

■ ADC καταχωρητής1, καταχωρητής2	$ADC\ AX,BX$
■ ADC καταχωρητής, [θέση μνήμης]	$ADC\ AX,[200]$
■ ADC [θέση μνήμης], καταχωρητής	$ADC\ [200],CX$
■ ADC καταχωρητής, τιμή	$ADC\ DX,1AF4$
■ $ADC\ BY$ [διεύθυνση μνήμης], τιμή 8bit	$ADC\ BY[200],7A$
■ $ADC\ WO$ [διεύθυνση μνήμης], τιμή 16bit	$ADC\ WO[200],10F5$

- Οι εντολές **CLC** (μηδένισε κρατούμενο) & **STC** (κάνε το κρατούμενο 1)

ΤΕΙ ΣΕΡΡΩΝ

Τμήμα Πληροφορικής & Επικοινωνιών

Τομέας Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών & Βιομηχανικών Εφαρμογών

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 2

ΑΣΚΗΣΗ 2.1

Γράψτε ένα πρόγραμμα που να προσθέτει δύο μη προσημασμένους αριθμούς των 8 bits που είναι περιεχόμενα των θέσεων μνήμης 0200 και 0201 και να αποθηκεύει το άθροισμα στη θέση μνήμης 0202.

- Εκτελέστε το πρόγραμμά σας για τις τρεις περιπτώσεις που υπάρχουν στον παρακάτω πίνακα και συμπληρώστε τον.
- Στις περιπτώσεις που υπάρχει κρατούμενο η θέση 0202 κρατάει το σωστό αποτέλεσμα;

0200		0201		0202				
16-δικός	10-δικός	16-δικός	10-δικός	Θεωρ. 10-δικός	Εργ. 16-δικός	Εργ. 10-δικός	Σωστό? (Ναι/Όχι)	Κρατούμενο (Ναι/Όχι)
8F	143	83	131	274	12	18	OXI	NAI
2E	46	41	65	111	6F	111	NAI	OXI
3B	59	C5	197	256	00	00	OXI	NAI

ΤΕΙ ΣΕΡΡΩΝ

Τμήμα Πληροφορικής & Επικοινωνιών

Τομέας Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών & Βιομηχανικών Εφαρμογών

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 2

ΑΣΚΗΣΗ 2.2

Γράψτε ένα πρόγραμμα που να προσθέτει δύο προσημασμένους αριθμούς των 8 bits που είναι περιεχόμενα των θέσεων μνήμης 0200 και 0201 και να αποθηκεύει το άθροισμα στη θέση μνήμης 0202.

- Το πρόγραμμα αυτό σε τι διαφέρει από το προηγούμενο;
- Εκτελέστε το πρόγραμμά σας για τις περιπτώσεις που υπάρχουν στον παρακάτω πίνακα και συμπληρώστε τον.
- Ποια αποτελέσματα στη 0202 θέση είναι σωστά; Γιατί;

0200		0201		0202				
16-δικός	10-δικός	16-δικός	10-δικός	Θεωρ. 10-δικός	Εργ. 16-δικός	Εργ. 10-δικός	Σωστό? (Ναι/Όχι)	Υπερχείλιση (Ναι/Όχι)
6A	+106	59	+89	+195	C3	-61	OXI	NAI
7F	+127	03	+3	+130	82	-126	OXI	NAI
20	+32	FD	-3	+29	1D	+29	NAI	OXI
A6	-90	C2	-62	-152	68	+104	OXI	NAI

ΤΕΙ ΣΕΡΡΩΝ

Τμήμα Πληροφορικής & Επικοινωνιών

Τομέας Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών & Βιομηχανικών Εφαρμογών

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 2

ΑΣΚΗΣΗ 2.3

Γράψτε ένα πρόγραμμα που να προσθέτει δύο 16-bit προσημασμένους αριθμούς που ο ένας είναι αποθηκευμένος στις θέσεις μνήμης 0200 (χαμηλής τάξης BYTE), 0201 (υψηλής τάξης BYTE), και ο άλλος στις 0202 (X.T.B.) και 0203 (Y.T.B.). Το αποτέλεσμα να αποθηκευθεί στις θέσεις μνήμης 0204 (X.T.B.) και 0205 (Y.T.B.).

- Το πρόγραμμα αυτό σε τι διαφέρει από το προηγούμενο;
- Εκτελέστε το προγράμμα σας για τα δεδομένα του παρακάτω πίνακα

0200,0201 Προσθετέος		0202,0203 Προσθετέος		0204,0205 Άθροισμα		Υπερχείλιση (Ναι/Όχι)
25	63	41	AB	66	0E	OXI
83	C7	F1	B4	74	7C	NAI

6325

+AB41

0E66

C783

+ B4F1

7C74

ΤΕΙ ΣΕΡΡΩΝ

Τμήμα Πληροφορικής & Επικοινωνιών

Τομέας Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών & Βιομηχανικών Εφαρμογών

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 2

ΑΣΚΗΣΗ 2.4

Γράψτε ένα πρόγραμμα που να προσθέτει δύο 32-bit προσημασμένους αριθμούς που ο ένας είναι αποθηκευμένος στις θέσεις μνήμης 0200...0203, και ο άλλος στις 0204...0207. Το αποτέλεσμα να αποθηκευθεί στις θέσεις μνήμης 0208...020B.

- Το πρόγραμμα αυτό σε τι διαφέρει από το προηγούμενο;
- Εκτελέστε το προγράμμα σας για τα δεδομένα του παρακάτω πίνακα

0200...0203 Προσθετέος	0204...0207 Προσθετέος	0208...020B Άθροισμα	Υπερχείλιση (Ναι/Όχι)
12345678	23456789	3579BD01	OXI
7FFFFFFF	00000001	7FFFFFF0	OXI

78563412

+89674523

01BD7935

FFFFFFFF7F

+ 01000000

00FFFFFF7F